

**ผลการใชหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง ภูมิปัญญาท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสาคร
ที่มีต่อความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและเจตคติต่อท้องถิ่น
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนกระทุ่มแบน “วิเศษสมุทคุณ”
จังหวัดสมุทรสาคร**

**The Effects of Using an Electronic Book Entitled Local Wisdom of Samut Sakhon on
Critical Reading Ability and Attitude toward Locality of Mathayom Suksa VI
Students at Krathumbean “Wisetsamutthakhun” School in
Samut Sakhon Province**

*นิยดา น่วมไม้พุ่ม¹ ธนรัชฎ์ สิริสวัสดิ์² และธนิต ภูศิริ³

*Niyada Nuammaipum¹, Thanarat Sirisawadi² and Tanit Pusiri³

¹นักศึกษานิเทศศาสตร์ สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

¹Master's student, School of Educational Studies, Sukhothai Thammathirat Open University

²รองศาสตราจารย์ ประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

²Assoc. Prof., School of Educational Studies, Sukhothai Thammathirat Open University

³ข้าราชการบำนาญ

³Retired Government Official

*Corresponding author. E-mail: niyada_wsk@hotmail.com

Received : January 30, 2019

Revised : June 20, 2020

Accepted : June 21, 2020

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) สร้างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง ภูมิปัญญาท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสาครของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนกระทุ่มแบน “วิเศษสมุทคุณ” จังหวัดสมุทรสาคร (2) เปรียบเทียบความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยหนังสือที่พัฒนาขึ้น และ (3) เปรียบเทียบเจตคติต่อท้องถิ่นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ก่อนเรียนและหลังเรียน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนกระทุ่มแบน “วิเศษสมุทคุณ” จำนวน 30 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ แผนการจัดการเรียนรู้แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ และแบบวัดเจตคติต่อท้องถิ่น สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

คือค่าประสิทธิภาพ E_1/E_2 ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที ผลการวิจัยพบว่า

- (1) หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 83.89/86.43 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด
- (2) ความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ
- (3) นักเรียนมีเจตคติต่อท้องถิ่นสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ภูมิปัญญาท้องถิ่น มัธยมศึกษา

Abstract

The purposes of this research were (1) to develop an electronic book entitled Local Wisdom of Samut Sakhon for Mathayom Suksa VI students at Krathumbaen “Wisetsamutthakhun” School in Samut Sakhon; (2) to compare critical reading abilities of the students before and after learning with the use of the developed book; and (3) to compare attitudes toward locality of the students before and after learning. The research sample consisted of 30 Mathayom Suksa VI students at Krathumbaen “Wisetsamutthakhun” School in Samut Sakhon Province during the first semester of the 2018 academic year, obtained by cluster random sampling. The employed research instruments were (1) an electronic book; (2) learning management plans; (3) a critical reading ability test; and (4) a scale to assess the student's attitude toward locality. Statistics employed for data analysis were the E_1/E_2 efficiency index, mean, standard deviation, and t-test. Research finding revealed that (1) the developed electronic book was efficient at 83.89/86.43, thus meeting the set efficiency criterion; (2) the post-learning critical reading ability of the students was significantly higher than their pre-learning counterpart ability at the .05 level of statistical significance; and (3) the post-learning attitude toward local area of the students was significantly higher than their pre-learning counterpart attitude at the .05 level of statistical significance.

Keywords: Critical reading, Electronic book, Local Wisdom, Mathayom Suksa

บทนำ

การอ่านอย่างมีวิจารณญาณเป็นทักษะการอ่านขั้นสูงที่มีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์เนื่องจากจะทำให้ดำเนินชีวิตได้อย่างมีคุณภาพและมีความสุข หากนักเรียนมีทักษะดังกล่าวย่อมจะเป็นพลเมืองที่ดีของประเทศต่อไป จะเห็นได้ว่าหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 กระทรวงศึกษาธิการ (2551, น.44-45) ได้ให้ความสำคัญของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ซึ่งได้กำหนดตัวชี้วัดเกี่ยวกับการอ่านอย่างมีวิจารณญาณไว้อย่างชัดเจน โดยเฉพาะในการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งกำหนดสาระมาตรฐานการเรียนรู้ การอ่านอย่างมีวิจารณญาณเป็นทักษะการอ่านขั้นสูงที่มีความสำคัญต่อความสำเร็จในการดำรงชีวิตทั้ง

ที่มีต่อความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและเจตคติต่อท้องถิ่น

สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนกระทุ่มแบน “วิเศษสมุทคุณ” จังหวัดสมุทรสาคร

ด้านการงานและชีวิตประจำวัน ดังนั้นการพัฒนาทักษะดังกล่าวให้เกิดขึ้นกับนักเรียนจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง แต่ในการสอนการอ่านอย่างมีวิจารณญาณที่ผ่านมา พบว่า นักเรียนไม่สามารถจับใจความสำคัญ ไม่สามารถวิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมินค่าได้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2545, น.38) และ สุจริต เพียรชอบ (2553, น. 6) กล่าวโดยสรุปคือ นักเรียนมีปัญหาในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ โดยนักเรียนมักจะอ่านเพื่อความเข้าใจเรื่องมากกว่าจะอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ส่วนครูผู้สอนขาดความรู้และทักษะในการสอน โดยเน้นการท่องจำ ไม่ได้ฝึกทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ จึงส่งผลให้ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินี้พื้นฐาน (O-NET) ของสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มาตรฐาน ท 1.1 ลดลง คือปีการศึกษา 2557 มีคะแนนคิดเป็นร้อยละ 58.10 ปีการศึกษา 2558 มีค่าคะแนนร้อยละ 56.14 ลดลงร้อยละ 1.96 (สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ, 2558)

ในส่วนของโรงเรียนกระทุ่มแบน “วิเศษสมุทคุณ” มีผลการสอบของนักเรียนที่เรียนรายวิชาภาษาไทย สาระ ท 1.1 การอ่านมีค่าเฉลี่ยของคะแนนลดลง โดยเฉพาะในการเปรียบเทียบในปี 2557 มีค่าเฉลี่ย 59.05 และในปี 2558 มีค่าเฉลี่ย 56.93 พบว่า ลดลงร้อยละ 2.12 ทั้งนี้อาจเป็นผลมาจากครูขาดสื่อการสอนที่ช่วยพัฒนาการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ (โรงเรียนกระทุ่มแบน “วิเศษสมุทคุณ”, 2559, น.9) ในการแก้ปัญหาดังกล่าว จึงควรรหาสื่อที่เหมาะสมกับการพัฒนานักเรียน

ปัจจุบันสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ได้เข้ามามีบทบาทสำคัญต่อการจัดการเรียนรู้และการดำรงชีวิตของนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของนักวิชาการ อาทิ ยืน ภู่วรรณ และสมชาย นำประเสริฐชัย (2546, น.42-43) และเอกวิทย์ แก้วประดิษฐ์ (2546, น.213-235) ซึ่งได้สรุปว่า หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ มีประโยชน์ในการเผยแพร่เนื้อหา ประหยัดค่าใช้จ่ายกว่าการจัดพิมพ์ด้วยกระดาษ และเป็นสื่อมัลติมีเดียที่มีทั้งข้อความ ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว และเสียงในการนำเสนอเนื้อหา ทำให้การเรียนการสอนน่าสนใจ กระตุ้นให้นักเรียนสนใจ และสามารถเข้าใจเนื้อหาได้อย่างรวดเร็ว และทำให้เกิดความสนุกในการเรียน ดังนั้นหนังสืออิเล็กทรอนิกส์จึงเหมาะที่จะนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับการอ่านอย่างมีวิจารณญาณเป็นอย่างยิ่งดังเช่น งานวิจัยที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่มีการสร้างและพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่แสดงให้เห็นถึงประสิทธิภาพในการส่งเสริมการอ่านได้เป็นอย่างดี ได้แก่ พัชร สุขสบาย (2554, น.1) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ผลการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง เล่าเรื่องเมืองชัยนาทที่มีต่อความสามารถในการอ่านจับใจความและเจตคติต่อท้องถิ่นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ จังหวัดชัยนาท ผลการวิจัย พบว่า คะแนนความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียน หลังเรียนโดยใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง เล่าเรื่องเมืองชัยนาท สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักเรียนที่เรียนด้วยหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่องเล่าเรื่องชัยเมืองนาท มีเจตคติต่อท้องถิ่นสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เนื้อหาของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์มีคุณค่าและมีความสำคัญ ดังนั้นครูควรเลือกเนื้อหาที่เหมาะสมกับวัยและความสนใจของนักเรียน เนื้อหาประเภทที่นิยมนำมาสร้างเป็นสื่อได้แก่ ภูมิปัญญาท้องถิ่น เนื่องจาก ภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นองค์ความรู้ความสามารถในระดับท้องถิ่นที่ได้สืบทอดและเชื่อมโยงมาอย่างต่อเนื่องตั้งแต่อดีตถึง

ที่มีต่อความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและเจตคติต่อท้องถิ่น

สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนกระทุ่มแบน “วิเศษสมุทคุณ” จังหวัดสมุทรสาคร

ปัจจุบัน ดังที่ เอกวิทย์ ณ ถลาง (2546, น.6) ได้ให้ความหมายของภูมิปัญญาท้องถิ่นว่าคือ ความรู้ที่เป็นองค์รวม ความคิด ความเชื่อ ความสามารถและความเจตนาที่กลุ่มชนได้จากผลการใช้สติปัญญา และประสบการณ์ที่สั่งสมไว้ใน การแก้ปัญหา การปรับตัว การดำรงชีวิต และการจรรโลงชีวิตในระบบนิเวศหรือสภาพแวดล้อมธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมทางสังคมวัฒนธรรมที่มีพัฒนาการสืบสานกันมาในพื้นที่ที่ชุมชนนั้นตั้งถิ่นฐานอยู่ ดังนั้น ภูมิปัญญาท้องถิ่นจึงเป็นรากฐานการดำรงชีวิตของกลุ่มชนที่สำคัญยิ่ง

งานวิจัยเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยที่มีการนำเนื้อหาภูมิปัญญาท้องถิ่นมาสร้างและพัฒนาชุดการเรียนรู้อิเล็กทรอนิกส์ที่แสดงให้เห็นถึงประสิทธิภาพในการส่งเสริมการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ได้แก่ ภาวิณี ศรีวิไล (2553, น.1) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การสร้างชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์เรื่องเล่าเรื่องเมืองนายกเพื่อพัฒนาการอ่านอย่างมีวิจารณญาณสำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 1 วิทยาลัยการอาชีพนครนายก ผลการวิจัยพบว่า ชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ที่สร้างขึ้นช่วยส่งเสริมความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนหลังเรียนด้วยชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักเรียนที่เรียนด้วยชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์มีความคิดเห็นว่าชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด แสดงให้เห็นว่าชุดการเรียนดังกล่าวสามารถพัฒนาความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จังหวัดสมุทรสาครเป็นจังหวัดในเขตปริมณฑลกรุงเทพมหานคร มีสภาพสังคมแบบกึ่งชนบทกึ่งเมือง ประชากรที่อาศัยอยู่ในเขตเมืองส่วนใหญ่จะตั้งบ้านเรือนหนาแน่นอยู่ริมถนนสายหลักและสายรอง มีลักษณะครอบครัวเดี่ยว ประชากรของจังหวัดสมุทรสาครส่วนใหญ่ เป็นคนไทยเชื้อสายจีน และเชื้อสายรามัญ ต่างก็มีวัฒนธรรมประเพณีประจำท้องถิ่นสืบสานจากบรรพบุรุษเล่าขานสืบทอดกันมาด้วยภูมิปัญญาที่ชาญฉลาดผสมผสานกับวิถีในการดำเนินชีวิต ดังนั้น จังหวัดสมุทรสาครจึงมีภูมิปัญญาท้องถิ่นที่หลากหลายตามความเชื่อของแต่ละชุมชนนั้น ๆ แต่ในจังหวัดสมุทรสาครยังมิได้มีผู้นำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาสร้างเป็นสื่อนวัตกรรมพัฒนาทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณมาก่อน

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจสร้างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง ภูมิปัญญาท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสาคร เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและเจตคติต่อท้องถิ่นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนกระทุ่มแบน “วิเศษสมุทคุณ” จังหวัดสมุทรสาคร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดวัตถุประสงค์ของการวิจัยไว้ ดังนี้

1. เพื่อสร้างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง ภูมิปัญญาท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสาครของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนกระทุ่มแบน “วิเศษสมุทคุณ” จังหวัดสมุทรสาคร ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 85/85

ที่มีต่อความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและเจตคติต่อท้องถิ่น

สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนกระทุ่มแบน “วิเศษสมุทคุณ” จังหวัดสมุทรสาคร

2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนกระทุ่มแบน “วิเศษสมุทคุณ” จังหวัดสมุทรสาคร ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง ภูมิปัญญาท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสาคร

3. เพื่อเปรียบเทียบเจตคติต่อท้องถิ่นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนกระทุ่มแบน “วิเศษสมุทคุณ” จังหวัดสมุทรสาคร ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง ภูมิปัญญาท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสาคร

ขอบเขตของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการวิจัยไว้ ดังนี้

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 โรงเรียนกระทุ่มแบน “วิเศษสมุทคุณ” จังหวัดสมุทรสาคร 8 ห้องเรียน จำนวน 320 คน

2. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

2.1 ตัวแปรต้น คือ หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง ภูมิปัญญาท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสาคร

2.2 ตัวแปรตาม คือ

2.2.1 ความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

2.2.2 เจตคติต่อท้องถิ่น

3. เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย

เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัยเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นในจังหวัดสมุทรสาคร แบ่งออกเป็น 8 ประเภทได้แก่ เกษตรกรรม อุตสาหกรรมและหัตถกรรม การแพทย์แผนไทย การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กองทุน และธุรกิจชุมชน ศิลปกรรม ภาษาและวรรณกรรม และศาสนาและประเพณี รวม 12 เรื่อง

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามระเบียบวิธีวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 โรงเรียนกระทุ่มแบน “วิเศษสมุทคุณ” จังหวัดสมุทรสาคร 8 ห้องเรียน จำนวน 320 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม 1 ห้องเรียน จำนวน 30 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง ภูมิปัญญาท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสาคร ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นประกอบด้วยเนื้อหา จำนวน 12 เรื่อง หนังสือดังกล่าวได้ผ่านการตรวจสอบคุณภาพ โดยผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีการศึกษา จำนวน 3 คน การตรวจสอบคุณภาพ โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 นอกจากนี้ผู้เชี่ยวชาญยังได้ให้
62 | ปีที่ 13 ฉบับที่ 1 (ม.ค. – มิ.ย.) 2563

ที่มีต่อความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและเจตคติต่อท้องถิ่น

สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนกระทุ่มแบน “วิเศษสมุทคุณ” จังหวัดสมุทรสาคร

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ซึ่งผู้วิจัยได้ปรับปรุงก่อนนำไปหาประสิทธิภาพ โดยทดลองใช้กับนักเรียนจำนวน 3 คน และนักเรียนจำนวน 9 คน ตามลำดับได้ค่าประสิทธิภาพ (E_1/E_2) เท่ากับ 51.94/54.43 และ 69.53/73.70 หลังจากนั้นได้มีการปรับปรุงแก้ไขหนังสือดังกล่าว แล้วจึงนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน

2.2 แผนการจัดการเรียนรู้การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ โดยใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ จำนวน 12 แผน ใช้เวลาแผนละ 60 นาที นำแผนการจัดการเรียนรู้ไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ตรวจสอบคุณภาพของแผน ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง อยู่ระหว่าง 0.66 - 1.00 จากนั้นนำไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 80 คน เพื่อปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

2.3 แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณใช้เป็นแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้เนื้อหาเกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสาคร เป็นคำถามแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวนชุดละ 30 ข้อ 30 คะแนน นำแบบทดสอบดังกล่าวไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ตรวจสอบคุณภาพ ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง 1.00 จากนั้นนำไปตรวจสอบคุณภาพรายข้อและคุณภาพข้อสอบทั้งฉบับ ซึ่งแบบทดสอบก่อนเรียนมีค่าความยากง่าย อยู่ระหว่าง 0.50 - 0.80 ค่าอำนาจจำแนก อยู่ระหว่าง 0.20 - 0.35 และมีค่าความเที่ยง เท่ากับ 0.74 ส่วนแบบทดสอบหลังเรียน มีค่าความยากง่าย อยู่ระหว่าง 0.48 - 0.79 ค่าอำนาจจำแนก อยู่ระหว่าง 0.20 - 0.40 และมีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.94

2.4 แบบวัดเจตคติต่อท้องถิ่น เป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 20 ข้อ นำแบบวัดดังกล่าวไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง 1.00 จากนั้นนำไปหาค่าความเที่ยงของแบบวัดเจตคติต่อท้องถิ่น โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเที่ยงเท่ากับ .81

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

1. ทดสอบก่อนเรียนด้วยแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและแบบวัดเจตคติต่อท้องถิ่น
2. ดำเนินการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ โดยใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง ภูมิปัญญาท้องถิ่น จังหวัดสมุทรสาคร
3. ทดสอบหลังเรียนด้วยแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณหลังเรียน และแบบวัดเจตคติต่อท้องถิ่น
4. นำคะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบก่อนเรียน แบบทดสอบหลังเรียน แบบวัดเจตคติต่อท้องถิ่น ก่อนและหลังเรียนมาวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ ได้แก่ การหาค่าประสิทธิภาพ E_1/E_2 ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที

ผลการวิจัย

1. ผลการทดสอบประสิทธิภาพ (E_1/E_2) ของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง ภูมิปัญญาท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสาคร พบว่ามีประสิทธิภาพ (E_1/E_2) เท่ากับ 83.89 / 86.43 เป็นไปตามเกณฑ์ 85/85 แสดงว่าหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพเหมาะสมที่จะใช้กับนักเรียน ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 การทดสอบประสิทธิภาพของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง ภูมิปัญญาท้องถิ่นจังหวัด (n = 30)

คะแนนระหว่างเรียน (E_1)			คะแนนหลังเรียน (E_2)			ค่าประสิทธิภาพ
เต็ม	เฉลี่ย	ร้อยละ	เต็ม	เฉลี่ย	ร้อยละ	E_1/E_2
120	100.67	83.89	30	25.93	86.43	83.89/86.43

2. ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนโดยใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง ภูมิปัญญาท้องถิ่น จังหวัดสมุทรสาคร พบว่า ความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนก่อนเรียนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 19.63 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 3.49 ส่วนความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนหลังเรียนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 27.86 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 3.13 โดยคะแนนเฉลี่ยของความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง ภูมิปัญญาท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสาครที่มีต่อความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและเจตคติต่อท้องถิ่น (n = 30)

กลุ่มทดลอง	จำนวนนักเรียน	M	SD	t	Sig
ก่อนเรียน	30	19.63	3.49	18.66*	0.00
หลังเรียน	30	27.86	3.13		

* p < .05

3. ผลการเปรียบเทียบเจตคติต่อท้องถิ่นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียน โดยใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง ภูมิปัญญาท้องถิ่น จังหวัดสมุทรสาคร พบว่า เจตคติต่อท้องถิ่นของนักเรียนก่อนเรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 82.96 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 3.49 ส่วนเจตคติต่อท้องถิ่นของนักเรียนหลังเรียนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 97.07 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 3.71 โดยค่าเฉลี่ยหลังเรียนของเจตคติต่อท้องถิ่นหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 การเปรียบเทียบเจตคติของนักเรียนก่อนเรียน และหลังเรียนด้วยหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง ภูมิปัญญาท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสาคร (n = 30)

การทดสอบ	คะแนนเต็ม	M	SD	t	Sig
ก่อนเรียน	100	82.96	3.49	26.27 *	.000
หลังเรียน	100	97.07	3.71		

* p< .05

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่อง ผลการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง ภูมิปัญญาท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสาคร ที่มีต่อความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและเจตคติต่อท้องถิ่นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนกระทุ่มแบน “วิเศษสมุทคุณ” จังหวัดสมุทรสาคร ในครั้งนี้ ปรากฏประเด็นสำคัญที่ควรนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ผลการวิจัยพบว่าหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง ภูมิปัญญาท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสาคร นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6โรงเรียนกระทุ่มแบน “วิเศษสมุทคุณ” จังหวัดสมุทรสาคร ที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ เท่ากับ 83.89/86.43 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 85/85 เหตุที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้ อาจเนื่องมาจากหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ดังกล่าว ได้ผ่านการสร้างและผ่านการพัฒนามีระบบ นอกจากนี้ยังมีการตรวจสอบคุณภาพและความเหมาะสมโดยผู้เชี่ยวชาญ และผ่านการทดลองแบบเดี่ยว (1:1) โดยใช้นักเรียนจำนวน 3 คน ผ่านการทดลองแบบกลุ่ม (1:10) โดยทดลองกับนักเรียนจำนวน 9 คน และผ่านการทดลองภาคสนามโดยใช้นักเรียนจำนวน 30 คน ประการต่อไปคือเนื้อหาที่นำมาสร้างเป็นหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เป็นเรื่องในท้องถิ่นซึ่งช่วยให้นักเรียนได้เรียนรู้สิ่งที่ใกล้ตัวและควรนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน ดังที่ เอกวิทย์ ฌ ถलग (2546, น.46 - 48) สรุปว่า ภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นเรื่องใกล้ตัว ถ่ายทอดความรู้ด้วยการลงมือปฏิบัติจริงโดยพิธีกรรมด้านศาสนา หลักธรรมคำสอน จึงทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้อย่างหลากหลาย เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นตลอดเวลา ดังนั้น เพื่อมิให้ภูมิปัญญาท้องถิ่นสูญหายไปจากวิถีชีวิตของคนไทย จึงต้องนำภูมิปัญญากลับสู่ระบบการศึกษาไทยโดยใช้วิธีการสอนที่มีลักษณะเหมาะสมกับยุคสมัยปัจจุบัน

หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ดังกล่าวยังมีลักษณะเด่นเพราะสร้างขึ้นตามแนวคิดของนักวิชาการอาทิ ไพฑูรย์ ศรีฟ้า (2551, น.14) ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่ดีไว้ว่าเป็นรูปแบบการนำเสนอข้อมูล

ที่มีต่อความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและเจตคติต่อท้องถิ่น

สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนกระทุ่มแบน “วิเศษสมุทคุณ” จังหวัดสมุทรสาคร

ผ่านอินเทอร์เน็ต ซึ่งนักเรียนสามารถที่จะเลือกเรียนได้ตามความต้องการไม่จำกัดเวลาและสถานที่ ทำให้สามารถค้นหาข้อมูลที่ต้องการได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ

2. ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง ภูมิปัญญาท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสาคร พบว่า ความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อาจเนื่องมาจากเมื่อนักเรียนศึกษาจบในแต่ละเรื่องแล้ว จะมีแบบทดสอบให้ทำแล้วตรวจคำตอบจากเฉลย เป็นการให้ข้อมูลย้อนกลับแก่นักเรียนทันที ทำให้นักเรียนทราบถึงความสามารถของตนเอง และเป็นการตรวจสอบความรู้ความเข้าใจด้วย ซึ่งจะช่วยให้ นักเรียนสามารถปรับแนวทางในการศึกษาได้ถูกต้อง ทำให้เกิดความกระตือรือร้นที่จะพัฒนาความก้าวหน้าในการเรียน ช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ภาวิณี ศรีวิไล (2553, น.1) ได้ทำการวิจัยการสร้างชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง เล่าเรื่องเมืองนายก เพื่อพัฒนาการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 1 วิทยาลัยการอาชีพนครนายก ผลการวิจัยปรากฏว่า ผลสัมฤทธิ์การอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนหลังเรียนด้วยชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่าภูมิปัญญาท้องถิ่นสามารถพัฒนาความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณได้

นอกจากนั้นการจัดการเรียนรู้เพื่อฝึกทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ เป็นเวลาถึง 12 ครั้ง ทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ สามารถปฏิบัติตามข้อปฏิบัติในการอ่าน ใช้กระบวนการคิดตามลำดับขั้นในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณได้ถูกต้อง รวมทั้งการได้รับการฝึกอ่านอย่างต่อเนื่อง จึงส่งผลให้นักเรียนมีพัฒนาการในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณสูงขึ้น ดังนั้นการได้รับผลที่พึงพอใจ จึงเป็นปัจจัยสำคัญในการเรียนรู้ สอดคล้องกับ พรณี ข. เจนจิต (2545, น.279) ได้กล่าวถึงการเสริมแรงตามทฤษฎีการเรียนรู้ของธอร์นไค์ ในกฎแห่งผลว่า พฤติกรรมใดที่ทำให้เกิดความพอใจย่อมทำพฤติกรรมนั้นซ้ำอีก การตอบสนองเพื่อความพอใจนี้เรียกว่า การเสริมแรง ซึ่งทำให้อยากทำซ้ำอีก

3. ผลการเปรียบเทียบเจตคติต่อท้องถิ่นหลังการทดลองใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง ภูมิปัญญาท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสาคร พบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง ภูมิปัญญาท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสาคร มีเจตคติต่อท้องถิ่นสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้คือ ก่อนเรียนนักเรียนทดสอบเจตคติมีค่าเฉลี่ย 82.97 และเมื่อนักเรียนเรียนวิชาภาษาไทยโดยใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง ภูมิปัญญาท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสาคร แล้วทดสอบเจตคติหลังเรียนมีค่าเฉลี่ย 97.07 แสดงว่าหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง ภูมิปัญญาท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสาคร มีผลในการพัฒนาเจตคติต่อท้องถิ่นของนักเรียนให้สูงขึ้น ทั้งนี้อาจเกิดจากหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่มีลักษณะเป็นแบบมัลติมีเดีย คือ มีทั้งภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว มีเสียง และสามารถรู้ผลความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของตนเองได้ทันที ทำให้นักเรียนความกระตือรือร้นที่จะอ่านและซักถามพูดคุยแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องราวในหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งนักเรียนมีความรู้อยู่บ้างแล้วหรือในบางเรื่องนักเรียนไม่มีความรู้ เพียงแต่ได้ยินได้ฟังมาบ้าง ทำให้อยากที่จะเรียนรู้เรื่องเหล่านั้นมากยิ่งขึ้น เมื่อ

ที่มีต่อความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและเจตคติต่อท้องถิ่น

สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนกระทุ่มแบน “วิเศษสมุทคุณ” จังหวัดสมุทรสาคร

นักเรียนมีความสนุกเพลิดเพลิน มีโอกาสนำเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับท้องถิ่นที่ตนเองรู้ แลกเปลี่ยนกับเพื่อน ๆ และครู ทำให้รู้สึกภาคภูมิใจในตนเองและท้องถิ่นของตน ดังนั้น หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง ภูมิปัญญาท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสาคร จึงมีคุณค่าสามารถพัฒนาที่เจตคติหรือความรู้สึกต่อท้องถิ่นของนักเรียนได้ สอดคล้องกับแนวคิดของ สุนันทา มั่นเศษฐวิทย์ (2545, น.129) ที่กล่าวว่า ความสนใจของนักเรียนที่มีต่อการอ่านขึ้นอยู่กับความรู้สึก เจตคติและจิตใจที่มีต่อสิ่งที่อ่าน ถ้านักเรียนเกิดเจตคติที่ดีแล้วจะทำให้ให้นักเรียนเรียนรู้ได้อย่างมีความสุขและเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับแนวคิดของ สุจริต เพียรชอบ และสายใจ อินทร์พรรย์ (2548, น.74) ที่กล่าวว่า ในการเรียนการสอนภาษาไทย ครูควรเสริมกำลังใจให้นักเรียน โดยเฉพาะการเสริมกำลังใจทางบวกจะช่วยให้ให้นักเรียนเกิดความภาคภูมิใจในตนเอง และมีเจตคติที่ดีต่อเรื่องนั้น ฉะนั้น ควรต้องนำภูมิปัญญากลับสู่ระบบการศึกษาไทยโดยใช้วิธีการสอนที่มีลักษณะเหมาะสมกับยุคสมัย และสอดคล้องกับงานวิจัยของพัชร สุขสบาย (2554, น.1) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเจตคติต่อการเรียนภาษาไทยของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ก่อนและหลังที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ที่พบว่านักเรียนมีเจตคติต่อท้องถิ่นหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ดังนั้น การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง ภูมิปัญญาท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสาคร ซึ่งเป็นเนื้อหาภูมิปัญญาในท้องถิ่นของนักเรียน จึงทำให้นักเรียนเกิดเจตคติที่ดีต่อท้องถิ่นของตนเอง

ข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ครูผู้สอนที่สอนโดยใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ควรให้ความช่วยเหลือนักเรียนอย่างใกล้ชิดในระแวกของการจัดการเรียนรู้ เพราะนักเรียนยังไม่คุ้นเคยกับการสอนโดยใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์

1.2 ครูผู้สอนวิชาภาษาไทยหรือผู้ที่สนใจอาจใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ทั้งหมดหรือเพียงบางส่วน เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ โดยเลือกใช้ให้เหมาะสมกับความสามารถทางการอ่านของนักเรียน

1.3 หนังสืออิเล็กทรอนิกส์เรื่องภูมิปัญญาท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสาคร สามารถนำไปใช้สอนซ่อมเสริมหรือให้นักเรียนนำไปเรียนนอกเวลาได้ เพราะนอกจากจะทำให้ให้นักเรียนมีความเพลิดเพลินในการเรียนแล้วยังเป็นการฝึกทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณเพิ่มเติมอีกด้วย

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาผลการใช้สื่อประเภทภูมิปัญญาท้องถิ่นต่อการพัฒนาทักษะทางภาษาด้านอื่น ๆ เช่น การฟัง การพูด และการเขียน

ที่มีต่อความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและเจตคติต่อท้องถิ่น

สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนกระทุ่มแบน “วิเศษสมุทคุณ” จังหวัดสมุทรสาคร

2.2 ควรมีการวิจัยเปรียบเทียบพัฒนาการในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนที่มีระดับความสามารถในการอ่านต่างกัน

บรรณานุกรม

กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

พรรณี ข. เจนจิต. (2545). *จิตวิทยาการเรียนการสอน* (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพมหานคร: เสริมสินปริเพรสตีพิมพ์.

พัชรี สุขสบาย. (2554). *ผลการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง เล่าเรื่องเมืองชัยนาทที่มีต่อความสามารถในการอ่านจับใจความและเจตคติต่อท้องถิ่นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์จังหวัดชัยนาท*. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.

ไพฑูรย์ ศรีฟ้า. (2551). *E-Book หนังสือพูดได้* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: ฐานบุ๊คส์.

ภาวิณี ศรีวิไล. (2553). *การสร้างชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง เล่าเรื่องเมืองนายกเพื่อพัฒนาการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 1 วิทยาลัยการอาชีพนครนายก*. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.

ยีน ภู่วรรณ และสมชาย นำประเสริฐชัย. (2546). *ไอซีทีเพื่อการศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: ซีเอ็ดดูเคชั่น.

รุ่ง แก้วแดง. (2546). *พฤติกรรมการศึกษาไทย*. กรุงเทพมหานคร: มติชน.

โรงเรียนกระทุ่มแบน “วิเศษสมุทคุณ”. (2559). *สรุปผลการเรียนประจำปีการศึกษา 2558*. จังหวัดสมุทรสาคร: เอกสารงานทะเบียนวัดผล.

สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติองค์การมหาชน. (2558). *ประกาศและรายงานผลการทดสอบ O-NET*. สืบค้นจาก <http://www.niets.or.th>.

สุจิต เพียรชอบ และสายใจ อินทร์มรรย์. (2548). *วิธีสอนภาษาไทยระดับมัธยมศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุจิต เพียรชอบ. (2553). *การพัฒนาการสอนภาษาไทย* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์. (2545). *หลักและวิธีสอนภาษาไทย* (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช.

เอกวิทย์ แก้วประดิษฐ์. (2546). *เทคโนโลยีการศึกษา: หลักการและแนวคิดสู่การปฏิบัติ*. สงขลา: มหาวิทยาลัยทักษิณ.

เอกวิทย์ ณ ถลาง. (2546). *ภูมิปัญญาท้องถิ่นกับการจัดการความรู้*. กรุงเทพมหานคร: อมรินทร์การพิมพ์.